

DATE DOWNLOADED: Fri Oct 21 07:32:04 2022

SOURCE: Content Downloaded from [HeinOnline](#)

Citations:

Bluebook 21st ed.

Oliver Nikolic, French Constitutional Council, 1993 Strani PRAVNI ZIVOT 21 (1993).

ALWD 7th ed.

Oliver Nikolic, French Constitutional Council, 1993 Strani Pravni Zivot 21 (1993).

APA 7th ed.

Nikolic, O. (1993). French constitutional council. Strani Pravni Zivot (Foreign Legal Life), 1993(1-2), 21-30.

Chicago 17th ed.

Oliver Nikolic, "French Constitutional Council," Strani Pravni Zivot (Foreign Legal Life) 1993, no. 1-2 (January-April 1993): 21-30

McGill Guide 9th ed.

Oliver Nikolic, "French Constitutional Council" [1993] 1993:1-2 Strani Pravni Zivot 21.

AGLC 4th ed.

Oliver Nikolic, 'French Constitutional Council' [1993] 1993(1-2) Strani Pravni Zivot (Foreign Legal Life) 21

MLA 9th ed.

Nikolic, Oliver. "French Constitutional Council." Strani Pravni Zivot (Foreign Legal Life), vol. 1993, no. 1-2, January-April 1993, pp. 21-30. HeinOnline.

OSCOLA 4th ed.

Oliver Nikolic, 'French Constitutional Council' (1993) 1993 Strani Pravni Zivot 21

-- Your use of this HeinOnline PDF indicates your acceptance of HeinOnline's Terms and Conditions of the license agreement available at

<https://heinonline.org/HOL/License>

-- The search text of this PDF is generated from uncorrected OCR text.

-- To obtain permission to use this article beyond the scope of your license, please use:

[Copyright Information](#)

Oliver NIKOLIĆ,
Istraživač
Instituta za uporedno pravo

UDK 342.525(44)
Pregledni članak
Primljen 17. III 1993.

USTAVNI SAVET FRANCUSKE REPUBLIKE

U članku autor govori o Ustavnom savetu Francuske Republike koji je nadležan za ocenu ustavnosti zakonodavnih akata i javlja se 1958. god. Savet je sastavljen od devet članova koji se biraju i članova po pravu kojima se smatraju bivši predsednici Francuske. Pored principijelne nadležnosti, kontrole ustavnosti zakona koja podrazumeva ocenu ustavnosti organskih i običnih zakona, poslovnika domova Parlamenta, međunarodnih ugovora i sporazuma, Ustavni savet ima zadatak i da vrši kontrolu parlamentarnih i predsedničkih izbora kao i referendumu. Ustavni savet deluje i u slučaju da Predsednik Republike trajno ili privremeno prestane da obavlja svoju funkciju i kada se Predsednik Republike odluči na vršenje specijalnih ovlašćenja iz člana 16. Ustava iz 1958. god.

Sadašnji Ustavni savet (Conseil constitutionnel) je ustanovljen Ustavom francuske Republike od 1958. godine (glava VII, članovi 56—63). Međutim, sama ideja kontrole ustavnosti zakona u Francuskoj se javlja krajem 18. veka. Ta ideja nije rezultirala stvaranjem nekog tela za kontrolu ustavnosti zakona ali se u samoj Deklaraciji prava čoveka i građanina od 1789, na par mesta, zakon donekle ograničava.¹ Razlog zbog kojeg se nije stvorilo telo za kontrolu ustavnosti, u teoriji, se svodi na sledeću argumentaciju: nepoverenje »revolucionara« u sudije

¹ »Zakonom se mogu zabraniti samo postupci štetni po društvo« (član 5), »Zakonom se smeju uvoditi samo kazne strogo i očigledno nužne« (član 8). Deklaracija prava čoveka i građanina od 26. avgusta 1789.

(jer Parlament pretenduje da predstavlja ceo narod), i potpuno verovanje u zakon.² Tokom perioda Konzulata (Consulat), Imperije (Empire) i Druge Imperije (Second Empire), javlja se organ Konzervativni Senat (Sénat conservateur) čija uloga kontrole ustavnosti nije dolazila do izražaja. Ustavom od 1948. godine se ustanovljava Ustavni komitet (Comité constitutionnel), kojim predsedava Predsednik Republike, a sastavljen je od deset članova i dva člana po pravu, predsednika Nacionalne Skupštine (Assemblée nationale) i predsednika Saveta Republike (Conseil de la République).³ Ustavni komitet, čija je uloga bila više politička nego zakonodavna, nije imao veći značaj ni u praksi ni u teoriji.⁴

Organizacija Ustavnog saveta

I. SASTAV USTAVNOG SAVETA

Po članu 56. Ustava francuske Republike od 1958. godine, Ordonansi od 7. novembra 1958. i Dekretu iz 1959. godine, članovi Ustavnog saveta mogu biti članovi po pravu i izabrani članovi.

a) Članovi po pravu

Članovi po pravu su svi bivši predsednici i Republike. Njihov mandat traje doživotno, ali od 1962. godine ni jedan član po pravu ne učestvuje u radu Saveta.⁵

b) Izabrani članovi

Izabranih članova ima devet. Po tri člana biraju Predsednik Republike, predsednik Nacionalne Skupštine i predsednik Senata, s tim što se svake treće godine Savet obnavlja za trećinu i time se održava kontinuitet saveta. Mandat članova Saveta traje devet godina i ne

² Bernard POUILLAIN: »La pratique française de la justice constitutionnelle«, str. 19—20, Paris 1990, izd. Economica.

³ Videti detaljnije, Marcel PRELOT: »Institutions politiques et droit constitutionnel«, str. 525 i d., Paris 1957, izd. Dalloz; Roger PINTO, Eléments de droit constitutionnel, str. 471, Lille 1952, izd. Morel & Corduant.

⁴ Sastao se samo jednom i to 18. juna 1948. godine povodom usaglašavanja stavova dva doma Skupštine. O ovoj sednici videti detaljnije, Auguste SOULIER: »La délibération du Comité constitutionnel du 18 juin 1948«, Chronique constitutionnelle française, Revue du droit public, avril—juin 1949, str. 195 i d.

⁵ Do današnjih dana samo su dva bivša predsednika Republike učestvovala u radu Saveta i to Vincent Auriol i René Coty. General de Gaulle je nakon ostavke na mesto Predsednika Republike, izjavio da neće učestvovati u radu Saveta. Valéry Giscard d'Estaing nije prisustvovao ni jednoj sednici Ustavnog saveta a pre nego što je izabran za poslanika odbio je dalje članstvo u Savetu zbog inkompatibilnosti funkcija (koje važi po članu 57. Ustava i članu 4. Ordonanse od 7. novembra 1958. godine) — drukčije mišljenje Dimitrije Kulić u knjizi »Ustavno sudstvo u svetlu«, Beograd—Zaječar 1982.

može biti obnovljen.⁶ Jednom izabrani članovi ne mogu biti opozvani niti smenjeni.⁷

III. PREDSEDNIK SAVETA

Iz redova članova Saveta (članova po pravu i izabраниh članova), Predsednik Republike bira predsednika Ustavnog saveta. Do sada su to bili oni članovi koje je on predložio za članstvo u Savetu. Dužina mandata se nigde tačno ne precizira ali po ustaljenom običaju, mandat za funkciju predsednika Saveta traje do kraja mandata člana Saveta.⁸ U teoriji vlada mišljenje da je predsednik Saveta »primus inter pares«, — predstavlja Savet u zvaničnim svečanostima i ima esencijalnu ulogu za život i rad Saveta,⁹ predsedava sednicama (u slučaju odsutnosti zamenjuje ga najstariji član), određuje izvestioce povodom svakog predmeta, itd. Ukoliko je prilikom glasanja broj glasova podjednak odlučuje glas predsednika, osim ukoliko se traži kvalifikovana većina.

Nadležnost Ustavnog saveta

Nadležnost Ustavnog saveta se ne svodi samo na kontrolu ustavnosti zakonodavnih akata, već je mnogo šira i obuhvata razgraničenje domena legislative i egzekutive, kontrolu sprovođenja referenduma, predsedničkih i parlamentarnih izbora, kao i nadležnost kada Predsednik Republike ne može da obavlja svoju funkciju, odnosno prilikom vršenja specijalnih ovlašćenja Predsednika Republike. Ustavni savet svoju nadležnost zasniva isključivo na Ustavu i organskim zakonima. Ustav striktno ograničava nadležnost Ustavnog saveta i on zaseda i daje mišljenje samo u tačno određenim slučajevima. Prema tome Ustavni savet nema opšte nadležnost već nadležnost koju zasniva na različitim članovima Ustava i organskih zakona.

I. KONTROLA USTAVNOSTI ZAKONODAVNIH AKATA

Kontrola ustavnosti ima dva smisla, postoji u interesu građana, radi zaštite prava i sloboda čoveka zagarantovanih Ustavom od zloupotrebe zakonodavca, ili postoji u interesu javne vlasti, radi održavanja odvojenosti funkcija ustanovljenih Ustavom. Ovaj drugi smisao nastao je u Francuskoj, donošenjem Ustava od 1958. godine.

Tada je po prvi put u francuskoj istoriji ustanovljena prava kontrola ustavnosti zakonodavnih akata, koja podrazumeva sve organ-

⁶ Postoji mogućnost da član Saveta koji je zamenio člana koji je umro ili podneo ostavku na članstvo, a nije proveo više od tri godine u Savetu, bude ponovo izabran sa punim mandatom od devet godina.

⁷ Članove Saveta može smeniti sam Savet pod određenim uslovima, ali se to nikad nije desilo.

⁸ Jedino je Daniel Mayer posle tri godine podneo ostavku na funkciju Predsednika Saveta (ali je ostao u savetu kao njen član) i od 1986. njegovo mesto zauzima Rober Badinter.

⁹ B. POUILLAIN, op. cit., str. 32.

ske zakone a i većinu običnih zakona i međunarodnih ugovora. Drugim rečima, vrši se kontrola akata koje Parlament izglasava ili potvrđuje. Zakonodavna akta nad kojima se vrši kontrola ustavnosti se upoređuju ne samo sa odredbama Ustava iz 1958. god., već i sa »blokom ustavnosti« koji podrazumeva Preambulu iz 1958. god., Preambulu iz 1946. god., Deklaraciju prava čoveka i građanina iz 1789. god., fundamentalne principe koje poznaju zakoni Republike (smatra se ustavnom normom od 1971. god.), organske zakone, pa čak u nekim slučajevima i ordonanse. Savet vrši neposrednu i automatsku kontrolu organskih zakona kao i poslovnika domova Parlamenta (član 61, al. 1 Ustava), kao i direktnu kontrolu predloženih zakona (čl. 41), izglasanih zakona (čl. 61, al. 2) ili promulgovanih zakona (čl. 37. al. 2) ali samo ako je sazvan.

Na svojim sednicama, Ustavni savet raspravlja o pitanju ustavnosti i to u roku od mesec dana, odnosno osam dana ukoliko se radi o hitnom postupku koji zahteva vlada. Trajanje rasprave u Ustavnom savetu suspenduje promulgaciju zakona.

Odluke Ustavnog saveta su konačne, na njih se ne može uložiti žalba i obavezne su za sve javne vlasti i za sve upravne i sudske organe. Sve odluke se obavljaju u odgovarajućem službenom glasilu (Journal Officiel) i u godišnjem zborniku sudske prakse.

a) Norme podložne obaveznoj kontroli

Prema članu 61, al. 1. Ustava iz 1958: »Organski zakoni, pre proglašenja, i poslovnici domova Parlamenta, pre primenjivanja, moraju da budu podneti Ustavnom savetu koji se izjašnjava o njihovoj saglasnosti sa Ustavom«, a čl. 46, al. 5: »Organski zakoni mogu biti proglašeni tek pošto Ustavni savet izjavi da su saglasni sa Ustavom«. Pri kontroli organskih zakona Ustavni savet poseduje određenu slobodu jer Ustav na organski zakon, što znači da on ne može biti samo obična reprodukcija ustavnih odredaba, već (organski zakon) treba da razradi i primeni principe i pravila sadržana u Ustavu. Iz toga sledi da Ustavni savet ne vrši kontrolu saglasnosti već pre kontrolu kompatibilnosti, te traži postojanje suprotnosti između dva teksta.¹⁰

Ustavni savet se izjašnjava o tekstovima koji su definitivno elaborisani i čekaju saglasnost Ustavnog saveta da budu proglašeni i ukoliko ih Ustavni savet smatra neustavnim oni ne mogu biti ni korišćeni ni proglašeni.

Kontrola ustavnosti koju vrši Ustavni savet se odnosi samo na zakone koje izglasava Parlament ali ne i na one koj se usvajaju referendumom. U prilog ovog stava a prema odluci donetoj 6. novembra 1962. ide i shvatanje francuske teorije da su zakoni usvojeni na referendumu »direktni izraz nacionalnog suvereniteta« te da bi bili kon

¹⁰ Ch. DEBBASCH, J.-M. PONTIER, J. BOURDON, J.-C. RICCI: »Droit constitutionnel et institutions politiques«, str. 498, Paris 1983, izd. Economica.

trolisani od strane Ustavnog saveta bilo bi neophodno da Ustav to izričito naglasi (što nije slučaj) a pritom i član 17. ordonanse od 7. novembra 1958. koji se odnosi na Ustavni savet govori samo o zakonima koje usvaja Parlament.

Što se tiče kontrole ustavnosti poslovnika domova Parlamenta, Ustavni savet ih upoređuje sa Ustavom, sa organskim zakonima i sa ordonansama na osnovu člana 62, al. 1, Ustava i to njihov sadržaj, značenje, područja itd.

b) Norme podložne fakultativnoj kontroli

U ovu grupu spadaju pre svega obični zakoni, međunarodni ugovori i sporazumi, ali i dekreti i drugi akti Predsednika Republike.

Po članu 61. al. 2.: »Zakone, u istom cilju mogu pre njihovog proglašenja, podneti Ustavnom savetu, Predsednik Republike, prvi ministar, predsednik Nacionalne skupštine, predsednik Senata i 60 poslanika, odnosno 60 senatora«. Prema tome, svi zakoni pre proglašenja se mogu podneti Ustavnom savetu na izjašnjavanje o njihovoj saglasnosti sa Ustavom. Tekst zakona za koji se utvrdi da je neustavan ne može se proglasiti. Ukoliko su samo neke njegove odredbe proglašene neustavnim a mogu se odvojiti od samog teksta zakona, Predsednik Republike može proglasiti ostali deo zakona, ili može tražiti još jednu raspravu pred Parlamentom.

Sistem kontrole ustavnosti a priori ima kako prednosti tako i nedostatke. Glavna prednost je što ukoliko Ustavni savet utvrdi neustavnost teksta ustvari automatski sprečava njegovo proglašenje, pa ne može doći ni do njegove primene, dok se nedostatak odražava u ne-napadljivosti proglašenog teksta zakona.

Što se tiče međunarodnih ugovora i sporazuma¹¹ samo oni čija ratifikacija ili potvrda zahteva zakonodavnu potvrdu mogu biti podneti Ustavnom savetu.¹² Ukoliko Ustavni savet utvrdi da postoji suprotnost teksta međunarodnog ugovora odnosno sporazuma sa Ustavom, Parlament ne može da ga odobri odnosno ratifikuje sve dok se ne izvrši revizija Ustava (ne može se delimično odobriti odnosno ratifikovati jer se međunarodni ugovor odnosno sporazum smatra jednom celinom).

Sednica Ustavnog saveta se održava pre glasanja zakona za ratifikaciju i razmatra se sporazum odnosno ugovor a ne zakon kojim se vrši ratifikacija. Ukoliko Ustavni savet smatra da je sporazum odnosno ugovor neustavan on se ne može ratifikovati sve dok ne dođe do revizije Ustava.

¹¹ To su ugovori o miru, trgovački ugovori, ugovori ili sporazumi koji se odnose na međunarodne organizacije kojima se angažuju sredstva, kojima se menjaju odredbe zakonske prirode, koji se odnose na lični status, koji sadrže ustupanje, razmenu ili pripajanje teritorije mogu da budu ratifikovani odnosno potvrđeni samo putem zakona (član 53. Ustava iz 1958).

¹² Čl. 54. Ustava iz 1958: »Ako Ustavni savet, kome se obrate Predsednik Republike, prvi ministar ili predsednik jednog od domova, izjavi da neka međunarodna obaveza sadrži odredbu suprotnu Ustavu, ovlašćenje za ratifikaciju, odnosno potvrdu može biti dato samo posle izmene Ustava.

c) *Razgraničenje domena legislative i egzekutive*

Ustavni savet raspolaže i posebnom nadležnošću raspodele normativnih ovlašćenja između Parlamenta i vlade. Tom prilikom Ustavni savet ne raspravlja o ustavnosti samoga teksta predloga zakona odnosno amandmana, već interveniše tokom same procedure njihovog donošenja.

U jednom slučaju, kada vlada smatra da predlog zakona odnosno amandmana prevazilazi kompetencije Parlamenta, poverene mu čl. 34. Ustava iz 1958. god., a sa tom konstatacijom slaže se i predsednik doma Parlamenta iz kojeg predlog zakona odnosno amandman i potiče, odustaje se od dalje procedure. Međutim, ukoliko predsednik dotičnog doma Parlamenta ima drukčije mišljenje, Ustavni savet je nadležan da to pitanje reši u roku od osam dana. Odluka Ustavnog saveta mora da bude obrazložena i upućuje se Predsedniku doma Parlamenta i Predsedniku vlade.

U drugom slučaju Ustavni savet interveniše kada vlada svojim uredbama menja već postojeće zakone u sopstvenom domenu. Ukoliko se radi o zakonima koji su doneti pre definitivno utvrđene granice između zakonodavnog i uredbodavnog domena (utvrđene čl. 34. Ustava iz 1958. god.) vlada je slobodna da sopstvenim dekretom promeni te zakone. U drugoj hipotezi, kada su zakoni izglasani nakon raspodele normativnih ovlašćenja a nisu dati Ustavnom savetu na razmatranje pre promulgacije, ne mogu se menjati. Međutim, ukoliko vlada, ipak, nakon promulgacije, zaželi da stavi pitanje pred Ustavni savet pa ovaj deklarise sadržinu zakona kao uredbodavnu materiju, vlada je ovlašćena da dekretom izmeni zakon.

II. KONTROLA IZBORA I REFERENDUMA

Ustavni savet je zadužen za kontrolu parlamentarnih i predsedničkih izbora kao i za kontrolu referenduma.

a) *Kontrola parlamentarnih izbora*

Kontrolu regularnosti izbora su vršili sami poslanici odnosno senatori sve do pojave Ustavnog saveta 1958. godine, koji preuzima ovu kontrolu kao i kontrolu oko pitanja neizbornosti i inkompatibilnosti.¹³ Ustavni savet vrši kontrolu parlamentarnih izbora na osnovu čl. 59. Ustava iz 1958. god. i članova 32—45. Ordonanse od 7. novembra 1958. god.

Ustavni savet se sastaje da bi raspravljao o regularnosti izbora samo na osnovu prigovora. Pravo da stave prigovor imaju svi kandi-

¹³ O problemu neizbornosti kandidata odnosno inkompatibilnosti funkcije pred Ustavnim savetom videti detaljnije u delu, Louis Favoreu, Loïs Philip: »Le Conseil constitutionnel«, str. 49—54, Paris 1988, izd. Presses Universitaires de France.

dati kao i birači iz izbornog okruga, a ukoliko niko ne uloži žalbu na regularnost izbora, u roku od 10 dana (rok počinje da teče od dana koji sledi po objavljivanju rezultata), izbori se smatraju važećim.

Ustavni savet ne raspravlja o regularnosti svih delova izbora već isključivo o onim vezanim za proglašenje izbora ali je 1981, odnosno 1986. znatno proširio svoju nadležnost. Ustavni savet vodi računa o moralnosti tokom izborne kampanje i nepravilnostima tokom glasanja, ali je veoma retko poništavao izbore zbog ovih slučajeva.

Pokretanje spora se vrši tako što zainteresovano lice pismenim zahtevom ukazuje generalnom sekretaru Ustavnog saveta na neregularnost izbora, a on to prosleđuje Predsedniku Ustavnog saveta. Predsednik Ustavnog saveta upoznaje jedno od tri odeljenja (svako se sastoji od tri člana) i određuje izvestioca. Ukoliko Ustavni savet konstatuje da su izbori bili regularni on potvrđuje rezultate, izbor kandidata i (pri tome) ne mora da daje obrazloženje. Međutim, ako smatra da su izbori bili neregularni, obaveštava poslanika odnosno senatora čiji je izbor osporen i traži njegovo mišljenje. Nakon određenog postupka,¹⁴ Ustavni savet donosi odluku koju obrazlaže i protiv koje se ne može uložiti žalba. Ukoliko utvrdi da su parlamentarni izbori neregularni, Ustavni savet može da potpuno ili delimično poništi izbore.

b) *Kontrola izbora Predsednika Republike*

Ustavni savet vrši kontrolu izbora Predsednika Republike na osnovu člana 58. Ustava iz 1958. Pre svega učestvuje u razradi preliminarnih akata, a i vrši organizaciju operacija pripreme izbora. Ustavni savet ustanovljava listu kandidata za predsedničke izbore, prihvata predstavljanje kandidatura i vrši njihovu kontrolu. Njegov zadatak je i kontrola regularnosti odvijanja glasanja i ukoliko ima prigovora (može ih podneti birač ili kandidat, a i sam Ustavni savet) Ustavni savet ih razmatra, pa ako se utvrdi da je bilo neregularnosti, može da delimično ili potpuno poništiti izbore. Ustavni savet zvanično proglašava rezultate deset dana nakon glasanja.

c) *Kontrola referendumu*

»Ustavni savet se stara o pravilnosti operacija referendumu i proglašava njegove rezultate«.¹⁵ Ustavni savet kao i kod predsedničkih izbora ima obavezu da učestvuje u pripremi referendumu (vlada je obavezna da ga o tome redovno obaveštava — čl. 46. Ordonanse od 7. novembra 1958. god.), da se stara o regularnosti referendumu, da kontroliše prebrojavanje glasova, da prima i raspravlja sve prigovore, i u slučaju neregularnosti, da delimično ili potpuno poništi rezultate referendumu (čl. 50. Ordonanse od 7. novembra 1958. god.) a u slučaju regularnosti da proglasi rezultate (čl. 51. Ordonanse od 7. novembra 1958. god.).

¹⁴ Vidi detaljnije D. Kulić op. cit., str. 404—405.

¹⁵ Čl. 60. Ustav iz 1958. god.

III. OSTALR NADLEŽNOSTI

Ustavni savet ima posebne nadležnosti u slučaju kada Predsednik Republike ne može da obavlja svoju funkciju¹⁶ i prilikom vršenja specijalnih ovlašćenja Predsednika Republike.¹⁷

a) Nadležnost kada Predsednik Republike ne može da obavlja svoju funkciju

Ukoliko na bilo koji način (bolest, nesreća) Predsednik Republike ne može da obavlja svoju funkciju a to konstatuje Ustavni savet (apsolutnom većinom svojih članova), sve funkcije (osim iz članova 11. i 12. Ustava) Predsednika Republike vršiće predsednik Senata, a ukoliko je i on sprečen, vlada. Kada Ustavni savet definitivno konstatuje sprečenost Predsednika Republike, predsednički izbori se moraju održati, najranije za 20 a najkasnije za 35 dana. Ukoliko neko od kandidata za predsedničke izbore umre ili bude sprečen, u tačno određenim slučajevima, Ustavni savet može da odloži izbore.

b) Nadležnost prilikom vršenja specijalnih ovlašćenja Predsednika Republike

Kada Predsednik Republike odluči da upotrebi nadležnosti iz člana 16. Ustava iz 1958. god.¹⁸, on je obavezan prethodno da se konsultuje sa Ustavnim savetom, predsednikom vlade, i predsednicima oba doma. Ustavni savet se izjašnjava povodom primene ovog člana, odnosno o regularnosti upotrebe, i to sa obrazloženjem, što se i objavljuje.¹⁹ Ustavni savet se i izjašnjava povodom svih mera koje Predsednik Republike upotrebi na osnovu člana 16, ali se ovo mišljenje Ustavnog saveta ne objavljuje.²⁰

Zaključak

Po francuskoj teoriji, posle trideset pet godina postojanja, može se pozitivno oceniti rad Ustavnog saveta. Uprkos izvesnoj uzdržanosti političke javnosti zbog stvaranja ovog organa 1958. god., Ustavni savet je stvorio ugled i izborio značajno mesto među političkim institucijama. Postojanje ovog organa učvrstilo je režim ustavnosti a značajno je i javljanje Ustavnog saveta kao ravnoteže javnih vlasti. Uticaj Ustavnog saveta je veliki i na ceo pravni sistem a važnu ulogu ima i u zaštiti javnih sloboda i osnovnih prava.

¹⁶ Čl. 7. Ustava iz 1958. god.

¹⁷ Čl. 16. Ustava iz 1958. god. i članovi 52—54. Ordonanse od 7. novembra 1958. god.

¹⁸ »Kada institucije Republike, nezavisnost zemlje, integritet ijene teritorije ili izvršenje međunarodnih obaveza budu ugrožni na težak i neposredan način, a redovno funkcionisanje ustavnih javnih vlasti bude prekinuto, Rredsednik Republike... preduzima mere koje ovakve okolnosti iziskuje«.

¹⁹ Čl. 53. Ordonanse od 7. novembra 1958. god.

²⁰ Videti detaljnije, L. Favoreu, L. Phillip, op. cit. str. 64.

Oliver NIKOLIĆ,
assistant de l'Institut de droit comparé
Belgrade

LE CONSEIL CONSTITUTIONNEL FRANÇAIS

— R é s u m é —

Il y a plus 35 ans, la Constitution de 1958 inaugurerait, un contrôle de la constitutionnalité des lois.

Il comprend neuf membres nommés pour neuf ans et les anciens Présidents de la République qui sont membres de droit du Conseil constitutionnel, à vie.

Le Conseil constitutionnel est chargé de contrôler la constitutionnalité des lois (organiques et ordinaires), des règlements des assemblées parlementaires et des engagements internationaux et aussi la régularité des élections présidentielles et parlementaires et des référendums. Le but était de créer un organisme destiné à contrôler le Parlement, notamment en vue d'assurer le respect des limites entre le domaine législatif et le domaine réglementaire.

Le système de justice constitutionnelle est l'un des éléments les plus originaux et les plus importants de l'organisation politique et constitutionnelle en France.

